

Jubilant prof. MUDr. Jiří Vítovec, CSc., FESC

Jiřího jsem poznal před 28 lety, kdy jsem nastoupil na II. interní kliniku Fakultní nemocnice u sv. Anny jako medik do SVOČ k prof. Dvořákovi. Asistent Jiří Vítovec v té době pracoval na stejné klinice jako ordinář pro klinickou farmakologii a současně jako asistent na jednotce intenzivní péče při oddělení 65. Oddělení tehdy vedl doc. MUDr. Miloš Štefja, CSc. (dnes prof. a DrSc.). Tady se začala rodit nová epocha mého života. Za studií jsem se od Jiřího učil a to mi zůstalo dodnes. Po dokončení fakulty a absolvování vojenské služby jsem opět nastoupil na oddělení 65 a opět zde byl asistent Jiří Vítovec a opět mne zaučoval do tajů medicíny, především kardiologie a klinické farmakologie. Jiří v té době prožíval těžké období, protože se mu zabila na lyžích manželka Eva (1986) a zanechala mu dvě děti – Jirku (nar. 1978) a Leničku (nar. 1981). Dík Leničce má dnes již dvě vnoučata, Vojtěška (nar. 2006) a Klárku (nar. 2008), která jsou v současnosti jeho hlavním sluncem v životě. Ještě, že tady byla také Lenka – jeho současná manželka (od roku 1989), tehdy kamarádka a staniční sestra na dialýze II. interní kliniky. Ta mu v tomto obtížném období nesmírně pomohla a pomáhá mu dodnes.

Vraťme se ale na začátek. Jiří se narodil 25. 2. 1951, tedy na třetí výročí únorové revoluce, a od začátku neměl život lehký. Matka zemřela tragicky již v roce 1967 a otec se v době jeho mládí neustále stěhoval, protože pracoval jako stavař na stavbách českých přehrad. Jiřího tak vychovávali především prarodiče, hlavně jeho děda – prof. RNDr. Jiří Klapka, DrSc. – profesor matematiky, který měl na Jirku obrovský vliv a jemuž Jirka vděčí za to, že se naučil logickému myšlení, že vystudoval medicínu a že je dnes uznávaný kardiolog.

Podívejme se na fakta z jeho života:

- › 1969 – maturita
- › 1975 – promoce na Lékařské fakultě Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Brně (dnešní Masarykova univerzita)
- › 1979 – atestace z interní medicíny I. stupně

- › 1982 – atestace z interní medicíny II. stupně
- › 1988 – kandidátská práce „Hemodynamika vazodilatační léčby srdečního selhání“
- › 1991 – atestace z klinické farmakologie
- › 1997 – atestace z kardiologie
- › 1995 – obhajoba disertační práce „Problematika hodnocení léčby srdečního selhání“
- › 2001 – jmenování profesorem – přednáška před vědeckou radou „Kontroverzní otázky farmakologické léčby srdečního selhání“

A jaké bylo jeho postavení ve Fakultní nemocnici u sv. Anny, které je věrný od promoce:

- › 1975–1979 – sekundární lékař I. interní kliniky
- › 1979–1981 – samostatně pracující lékař I. interní kliniky
- › 1981–1982 – samostatně pracující lékař II. interní kliniky
- › 1982–1991 – ordinář pro klinickou farmakologii II. interní kliniky
- › 1991–1996 – odborný asistent II. interní kliniky
- › 1996–2001 – docent II. interní kliniky
- › 2001–2002 – profesor II. interní kliniky
- › 2002 dosud – přednosta I. interní kardiologické kliniky
- › 1997–2003 – proděkan LF MU

Jeho život ovlivnilo mnoho známých osobností. Kromě dědy – prof. Klapky, který měl na Jiřího největší vliv, je třeba jmenovat z rodiny ještě prof. MUDr. Milana Adama, DrSc., jednoho z prvních porevolučních ministrů, který byl strýcem prof. Vítovce. Z odborného hlediska měl na něj velký vliv za studií asistent (dnes profesor) Semrád, dále jej ovlivnila spolupráce s dnešním předsedou ČKS, doc. MUDr. Václavem Chaloupkou, CSc., ale jeho hlavním učitelem byl především prof. MUDr. Miloš Štefja, DrSc., který jej vedl na oddělení 65, pomáhal mu s kandidátskou i disertační prací, ale také s ním procestoval kus světa. Například v 90. letech minulého století udělali neuvěřitelný okruh Amerikou, kdy už v té době si troufli půjčit auto a bez navigace a zkušeností brouzdat východním pobřežím, ale i Kalifornií.

Jiří je velký cestovatel. Má rád klidnou dovolenou, kterou nejčastěji tráví na chalupě na Bredůvce, ale miluje i dlouhé exotické cestování – spolu jsme například byli v Hongkongu, Pekingu, Tokiu i Soulu, zlezli jsme horu Uluru v Austrálii, byli na safari v Jihoafrické republice či v New Yorku, s Jiřím Vorlíčkem byli pod Mount Everestem a v loňském roce se svou manželkou Lenkou byli v Tanzanii. Spolu jsme strávili ale i klidné dovolené u moře, tu první v roce 1993 v Umagu v Chorvatsku a v posledních letech opakovaně v Portoroži ve Slovinsku. Společně jezdíme i na hory, společně zvládáme alpské sjezdovky, zatímco jeho manželka běhkuje s naším dalším kamarádem prof. MUDr. Miroslavem Součkem, CSc.

Nelze nezapomenout ani nezapomenutelný edukační pobyt v Nikaragui v roce 1996. Byli jsme tam vysláni, abychom ve městě Leon – univerzitním a druhém největším městě v zemi – zavedli používání EKG a kontrolu glykemie. Prožili jsme měsíc mimo civilizaci, prožili jsme i okamžiky strachu,

Prof. Vítovec s manželkou Lenkou

když se v dané oblasti rozšířila horečka dengue, a my nevěděli, jestli nejsme v ohrožení života, ale i nezapomenutelný okamžik, kdy dengue byla zvládnuta a místní lékaři, když vypili trochu více piva a začali se nám chlubit, jak ty gringos (rozuměj Američany) vyhnali se samopalem v ruce.

Jiří v sobě nezapře klinického farmakologa a je zajímavé sledovat vývoj jeho názorů na některé léky. Jeho oblíbencem je digoxin, o němž tvrdí, že přežil již 200 let a přežije další stovku, ale k jeho favoritům patřil i mibefradil, který právě kvůli interakcím s digoxinem byl stažen z trhu. Prof. Vítovec byl národní koordinátor studie MERRIT-HF, která zcela zásadně změnila náš náhled na beta-blokátory u srdečního selhání. Jsem moc rád, že se Jirka později mohl osobně setkat s prof. Finnem Waagsteinem, který byl průkopníkem podávání beta-blokátorů při srdečním selhání, a Jiří byl při tom, když jsme jej pozvali na seminář do Brna. Jiří byl také koordinátor studie SHIFT, která nedávno (v roce 2010) jasně ukázala na význam tepové frekvence u srdečního selhání a na postavení blokátorů sinusového uzlu, tzv. bradinů. Nelze také nezpomenout na naši společnou práci s prof. Richardem Pachrem z Vídně o klinických účincích prostaglandinů u srdečního selhání a Jiří je rovněž autorem zcela průkopnické práce hypotenze po první dávce inhibitorů ACE.

Zajímavý je jeho postoj k hodnocení léčiv. Jiří je encyklopedie klinických studií v kardiologii (a také jsme se stejným názvem napsali tři knihy a vydali v nakladatelství Grada), ale nikdy nezapomíná na pacienta. Uznává jako náhradní cíl snížení hospitalizací a lék, který sníží hospitalizace, i když nezmění délku života, je dobrý lék. Mnohdy taktéž říká u vizity: „Zeptejte se nemocného, co si přeje, a pak teprve rozhodněte, co mu nabídnete za léčbu.“

Prof. Vítovec publikoval 22 knih, více než 20 článků v zahraničí a více než 300 článků v české literatuře a přednesl stovky přednášek. Je předsedou Pracovní skupiny srdeční selhání, past- předsedou Pracovní skupiny farmakoterapie, je členem výboru České kardiologické společnosti, České internistické společnosti ČLS JEP a České společnosti pro hypertenzi, členem akreditační komise kardiologie a členem atestační komise kar-

diologie i vnitřního lékařství. Je fellow Evropské kardiologické společnosti. V současné době je přednostou I. interní kardiologické kliniky u sv. Anny v Brně a jsem hrdý na to, že jeho zástupkyně pro školství je moje manželka Lenka. Spolu jsme zástupci šéfredaktora časopisu Kardiologická revue, kde šéfredaktorem je náš učitel a přítel prof. MUDr. Miloš Štejska, DrSc.

Prof. Vítovec je školitelem 12 studentů v doktorandském studiu (Ph.D.), z nichž sedm již úspěšně obhájilo, což je pravděpodobně nejvíce ze všech učitelů Lékařské fakulty Masarykovy univerzity. Z úspěšných obhajob jmenujme alespoň tři primáře – MUDr. Ladislava Grocha, Ph.D., MUDr. Ludka Pluháčka, Ph.D., a MUDr. Ladislava Kabelku, Ph.D., a nelze nezpomenout, že byl školitelem i mé manželky a jeho současné zástupkyně pro školství, prof. MUDr. Lenky Špinarové, Ph.D.

Jirka je aktivní sportovec, pravidelně chodí do fit centra, každoročně běhá Kardioběh Jiřího Tomana na sjezdu ČKS. V mládí se věnoval judu – dvakrát byl akademickým mistrem Moravy a dvakrát získal bronz na celostátní univerziádě v polotěžké váze. Po návštěvě Číny určitou dobu aktivně cvičil taichi.

Prof. Vítovec je člověk, který názor a dobro pacienta staví před jakékoli statistické významnosti. Myslím, že to je to v dnešní přetechizované době rozumný názor, kdy děláme některé zákroky u všech pacientů jen proto, že nám to takto vyšlo ve studiích. Život není studie a Jirka to dobře ví!

Milý Jirko, přeji Ti hodně zdraví, štěstí a radosti v životě. Tu radost Ti dnes dělají především Tvoje děti a vnoučata, tak ať se s nimi můžeš dlouho radovat, ať je vidíš vyrůstat a sleduješ jejich první krůčky a úspěchy. Přeji Ti ještě dlouhotrvající krásný vztah s Tvou manželkou Lenkou, ať spolu procestujete ještě kus světa, ať se máte stále rádi a ať vypijete nejednu skleničku dobrého vína spolu i s přáteli. Přeji Ti jen příjemné okamžiky a trvalý optimismus v životě. Jsi člověk, který je pro mne vzorem v životě odborném i osobním a jsem rád, že nás osud před čtvrtstoletím svedl dohromady.

Hodně zdraví, elánu a radosti

Tvůj Jindra a samozřejmě také Lenka a Monika Špinaroví

Prof. MUDr. Jiří Vítovec, CSc., FESC, šedesátníkem

Výbor České kardiologické společnosti se připojuje k laudaci prof. Jindřicha Špinara, která je v tomto čísle *Cor et Vasa* věnována životnímu jubileu pana profesora Jiřího Vítovce.

Jiří Vítovec patří po mnoho let mezi přední české kardiology, jeho hlavními zájmy jsou kardiiovaskulární farmakologie, srdeční selhání, ICHS a hypertenze.

Je jistě pozoruhodné, že Jiří je jedním z ojedinělých odborníků v oboru kardiologie, kteří mají kromě klinického vzdělání také atestaci z klinické farmakologie! Podrobnosti z jeho curricula jsou uvedeny ve zmíněné laudaci, dovolím si proto pouze doplnění. Všichni, kdo Jiřího známe, také víme, že je nesmírně široce vzdělanou osobností, která si i ve stresových situacích umí zachovat nadhled, jedná s jemu vlastní noblesou a elegancí.

Pro Českou kardiologickou společnost vykonal již ohromný díl práce, vždy, když je ve výboru ČKS, je jeho aktivním členem, který se podílí na organizaci výročních sjezdů i dalších akcí

pracovních skupin, reprezentuje ČKS i v řadě mezinárodních studií jako koordinátor za celou republiku. Je nesmírně pilný v publikační činnosti, cenné jsou především jeho monografie, které vydává s úctyhodnou pravidelností (ve spolupráci se svým dlouholetým přítelem Jindrou Špinarem). Připomenu ještě jeho podíl na vzniku dnes již tradičního Kardioběhu Jiřího Tomana, který ČKS pořádá v rámci našich sjezdů pravidelně na brněnském výstavišti – a Jiří se tohoto běhu pravidelně zúčastňuje a také úspěšně dobíhá!

Milý Jiříku, přejeme Ti všichni z výboru ČKS – a myslím, že i všichni čeští kardiologové – ať jsi zdravý a daří se Ti pokračovat v bohatě naplněném životě i v dalších letech! Velmi si vážíme Tvé práce a patří Ti za ni náš upřímný dík, osobně Ti přeji navíc radost z vnoučat a také z toho, že se Ti daří vychovávat další mladé kardiology.

Michael Aschermann